

Handläggare
Yasin Mermer
Telefon: 08-50821839

Till
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsnämnd 2026-03-26

Funktionsprogram för förskolelokaler

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

I samband med budget 2024 fick förskolenämnden i uppdrag att, i samverkan med berörda förvaltningar, nämnder och bolag, ta fram ett stadsövergripande funktionsprogram för förskolelokaler. Programmet syftar till att säkerställa likvärdiga och kvalitativa förskolemiljöer vid nybyggnation, oavsett om det gäller friliggande fastigheter eller förskolor i flerbostadshus.

Genom gemensamma riktlinjer, strukturer och arbetssätt skapas förutsättningar för samverkan och en enhetlig planeringsprocess, vilket är centralt för att uppnå likvärdighet i både planering och projektering. I kombination med lekvärdesriktlinjerna bidrar funktionsprogrammet till en mer effektiv och kostnadsmedveten planering, samt till att befintliga lokaler kan anpassas på ett genomtänkt sätt.

Stadsdelsförvaltningen tycker att det är bra att gemensamma riktlinjer tas fram, men efterfrågar lite mer konkreta ståndpunkter i riktlinjen.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade i samband med budget 2024 att ge förskolenämnden i uppdrag att i samråd med berörda förvaltningar och bolag utveckla ett övergripande funktionsprogram för förskolelokaler i Stockholm. Syftet är att skapa ett gemensamt styrdokument som kan vägleda planering, nybyggnation samt om- och tillbyggnad av förskolor i hela staden.

Funktionsprogrammet ska tillsammans med lekvärdesriktlinjerna tydliggöra ramarna för hur förskolemiljöer kan utformas på ett likvärdigt och funktionellt sätt, både inomhus och utomhus. Programmet tar hänsyn till barns behov av trygghet, variation och möjlighet till lärande, samt till personalens arbetsmiljö och förutsättningar för en effektiv verksamhet.

Vidare syftar programmet till att stödja stadens mål för hållbar utveckling, exempelvis genom miljöanpassade byggmaterial och energieffektiva lösningar.

Förskoleförvaltningen har i samarbete med SISAB, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsförvaltningar och övriga berörda aktörer tagit fram förslaget, som är avsett att fungera som ett långsiktigt styrinstrument för hela stadens förskoleplanering.

Ärendet

Funktionsprogrammet för förskolelokaler är ett styrande dokument som anger ramarna för hur Stockholms stads förskolor ska planeras, byggas och utvecklas. Syftet är att ha en stadsövergripande samsyn vid planering av förskolor, så att de uppfyller funktionella krav på ändamålsenliga, säkra och trygga miljöer.

Funktionsprogrammet anger att förskolelokaler ska utformas mer flexibelt för att kunna anpassas när verksamhetens behov förändras. Detta gäller exempelvis vid ökad eller minskad efterfrågan på platser eller vid omställning mellan förskole- och skolverksamhet. Varje projekt ska prövas utifrån specifika förutsättningar, såsom gällande detaljplan, ekonomiska ramar, efterfrågan och lokalisering. Även om de övergripande kraven och riktlinjerna är gemensamma kan därför den konkreta utformningen variera mellan olika projekt.

Kvalitet definieras i programmet som förmågan att skapa miljöer som stödjer barns lärande, utveckling och trygghet, samtidigt som verksamheten ges goda organisatoriska och arbetsmiljömässiga förutsättningar. Som huvudregel ska förskolor planeras för en omfattning om fyra till åtta avdelningar. Om större enheter övervägs ska detta föregås av särskild prövning och ett tidigt ställningstagande av ansvarig nämnd.

Programmet skapar en gemensam grund för beslut och projektering och ska säkerställa att nya och befintliga förskolor erbjuder ändamålsenliga, trygga och hållbara miljöer. Det används både vid nybyggnation och vid om- och tillbyggnad och fungerar, tillsammans med lekvärdesriktlinjerna, som ett praktiskt stöd genom hela projektprocessen

Hållbarhetsaspekten är central, och vid nyproduktion ska byggnaderna uppfylla minst nivån Miljöbyggnad Silver som en del av stadens miljö- och klimatarbete.

Dokumentet beslutas av kommunfullmäktige och följs upp genom regelbunden översyn minst vart femte år. Tillhörande stödmaterial beslutas av förskolenämnden och uppdateras löpande i samverkan mellan berörda förvaltningar.

Barnrättsanalys och jämställdhetsanalys

Funktionsprogrammet för förskolelokaler är utformat med barnens rättigheter i centrum och syftar till att skapa miljöer som främjar lek, lärande och utveckling för alla barn. Programmet betonar variation och flexibilitet i lärmiljöerna, vilket ger möjlighet att möta barns olika behov och förutsättningar. Utformningen är könsneutral och säkerställer att inga skillnader i bemötande eller tillgång till miljöer uppstår på grund av kön. På samma sätt bedöms funktionsprogrammet inte ge upphov till negativa konsekvenser för jämställdhet, då både planering och pedagogisk användning främjar lika villkor för alla barn och personal.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för service och lokaler i samverkan med avdelningen för förkola. De fackliga organisationerna informeras vid förvaltningsgrupp den 17 mars 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen är positiv till funktionsprogrammet och bedömer att det bidrar till likvärdighet, kvalitet och flexibilitet i stadens förskolelokaler. Programmet bidrar till att skapa miljöer som är inspirerande, trygga och anpassade efter barnens behov, och kan underlätta för personal och beställare under planering och projektering.

Samtidigt ser stadsdelsförvaltningen ett behov av att riktlinjerna blir mer konkreta. Framförallt i byggandet av nya förskolor, som ofta hamnar i bottenvåningen på flerbostadshus, hamnar förvaltningen i en förhandling med byggaktörer och fackförvaltningar, där kvadratmetrar är en viktig fråga. Om för liten yta lämnas till förskoleändamål i en detaljplan tvingas förvaltningen antingen acceptera lokaler som inte är ändamålsenliga eller tacka nej till en lokal trots att behovet finns. Exempelvis så behöver ett kapprum kunna rymma ett visst antal hyllor för barnens kläder och ett vilrum behöver kunna rymma ett visst antal madrasser för vila. Ett program som specificerade dessa mått tydligare skulle vara ett välkommet stöd i arbetet med att utforma ändamålsenliga och kostnadseffektiva förskolelokaler.

Även ambitionen om flexibel utformning behöver tydliggöras, då den annars kan vara svår att omsätta i praktiken och innebära utmaningar i kostnads- och genomförandeperspektiv.

Stadsdelsförvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningen tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Linda Palo
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Remissunderlag Funktionsprogram för förskolelokaler

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2026-03-11
Linda Palo, avdelningschef	2026-03-11